

- Розвиток кібербезпеки. Здійснювати інвестиції у безпеку фінансових операцій та зміцнювати партнерство між урядом і приватним сектором у забезпеченні захисту даних.

Прикладом позитивного досвіду адаптації українського ринку фінансових послуг до глобальних інфраструктурних змін є успіхи у розвитку регуляторних пісочниць Національного банку України, які надають можливість тестувати нові цифрові фінансові інструменти в безпечному середовищі [5]. Це допомагає інтегрувати інновації без загрози для стабільності ринку.

Адаптація українського фінансового ринку до глобальних змін є необхідною умовою для забезпечення сталого розвитку. Це вимагає інтеграції новітніх технологій, удосконалення регуляторної політики, розвитку кібербезпеки та підвищення фінансової грамотності населення. Інтеграція міжнародного досвіду, а також підтримка інновацій у фінансовій сфері, є ключовими факторами для досягнення успіху.

Список використаних джерел

1. Evolving to create digital pathways for all. World Bank. (2025). URL: <https://blogs.worldbank.org/en/voices/evolving-to-create-digital-pathways-for-all> (дата звернення: 10.05.2025).

2. Борисюк, О., Матвійчук, Н., Хмелярська, Л. (2024). Особливості розвитку фінансового ринку України під час війни. *Економіка та суспільство* (60). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-76> (дата звернення: 12.05.2025).

3. Національний банк запустив сайт з фінансової грамотності "Гаразд" URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-zapustiv-sayt-z-finansovoyi-gramotnosti-garazd> (дата звернення: 12.05.2025).

4. Національна стратегія розвитку фінансової грамотності до 2030 року URL: <https://talan.bank.gov.ua/uploads/files/nbu-strategy-fingramotnosti-2030-compressed.pdf> (дата звернення: 14.05.2025).

5. Концепт платформи інноваційних фінансових рішень НБУ (Регуляторна "пісочниця") URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/kontsept-platfomi-innovatsiynih-finansovih-rishen-nbu-regulyatorna-pisochnitsya> (дата звернення: 14.05.2025).

Драган О.О.,

к.е.н., доцент, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Білоцерківський національний аграрний університет

ГЛОБАЛЬНІ ФІНАНСИ І FİNTECH В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Повномасштабна агресія росії проти України стала найбільшим шоком для світової фінансової системи з часів глобальної фінансової кризи. Геополітична невизначеність, розриви ланцюгів постачання та санкції різко підвищили ринкову волатильність і прискорили адаптацію цифрових фінансових технологій. Геополітична напруга останніх років суттєво загострила питання

фінансової стійкості. Фрагментація фінансових ринків і санкційний пресинг підвищили ризики для трансграничних потоків капіталу.

ОЕСД фіксує «підвищену, але контрольовану» фінансову нестабільність: попри локальні банкрутства, системних збоїв уникнути вдалося завдяки координації центральних банків [1].

Світові ремітенси до Європи та Центральної Азії знизилися на 10,3 % у 2023 р. до 71 млрд дол. і прогнозно ще –1,9 % у 2024 р. BIS виокремлює санкційний комплаєнс як головну перешкоду для швидких транскордонних платежів [2]. Додаткові ризики створюють схеми обхідних розрахунків через карткові мережі, що ілюструє кейс використання Visa/Mastercard іранськими воєнізованими угрупованнями [3]. Глобальні інвестиції у FinTech різко скоротилися після 2021 р., що демонструє табл. 1.

Таблиця 1 - Глобальні інвестиції у FinTech

Рік	Загальна сума інвестицій, млрд USD	Кількість угод	Ключові чинники
2021	210,0	5 684	Пік post-COVID-буму, рекордні mega-rounds [4]
2022	164,1	6 006	Монетарне згортання, початок повномасштабної війни РФ-UA [5]
2023	119,8	5 382	Високі ставки ФРС, переорієнтація інвесторів [6]
2024	95,6	4 639	Ескалація конфліктів, геоекономічна фрагментація [7]

Криптондонати стали швидким каналом залучення коштів: лише за перші тижні війни в Україну надійшло понад 37 млн дол., а до липня 2023 р. — 225 млн дол. [8].

Попри бойові дії, український FinTech-сектор зберігає позитивну EBITDA та нарощує експортні доходи.

НБУ планує відкритий пілот е-гривні у 2025 р., позиціонуючи CBDC як основу автоматизованих соцвиплат і воєнних облігацій.

Підводячи підсумки, можна зазначити наступне:

світові FinTech-інвестиції впали більш ніж удвічі з 2021 р., але ринок 2024 р. все ще входить до трійки найбільших за всю історію;

криптовалюти довели ефективність як інструмент швидкого фандрейзингу, хоча їх масштаби поступаються традиційній донорській допомозі;

український FinTech-кластер не лише зберіг операційну спроможність, а й розширив експортні доходи.

Список використаних джерел:

1. OECD. Impacts of the Russian Invasion of Ukraine on Financial Market Conditions and Resilience : аналітичний звіт. Paris : OECD, 2025. 42 с. URL:

https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2022/05/impacts-of-the-russian-invasion-of-ukraine-on-financial-market-conditions-and-resilience_a29d11b1/879c9322-en.pdf

2. World Bank. Remittances Slowed in 2023, Expected to Grow Faster in 2024 : прес-реліз, 26.06.2024 р. – Washington, DC : World Bank, 2024. URL: <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2024/06/26/remittances-slowed-in-2023-expected-to-grow-faster-in-2024>

3. Bank for International Settlements. Streamlining Cross-Border Transaction Compliance : BIS Working Paper [Електронний ресурс]. Basel: BIS, 2024. URL: <https://www.bis.org/publ/work1234.htm>

4. Lubold G. Needing Dollars, Iran-Backed Militias Turn to Visa and Mastercard [Електронний ресурс] // The Wall Street Journal. – 31 May 2025. URL: <https://www.wsj.com/articles/iran-backed-militias-visa-mastercard-1168600000>

5. KPMG. Pulse of FinTech 2021: Record Investment Year [Електронний ресурс]. – London: KPMG International, 2022. URL: <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/xx/pdf/2022/02/pulse-of-fintech-h2-2021.pdf>

6. KPMG. Pulse of FinTech 2022: Full-Year Review [Електронний ресурс]. – London: KPMG International, 2023. URL: <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/xx/pdf/2023/02/pulse-of-fintech-2022.pdf>

7. KPMG. Global FinTech Investment Fell from \$119.8 bn in 2023 to \$95.6 bn in 2024 : Press Release, 17 Feb 2025 [Електронний ресурс]. London: KPMG International, 2025. – Режим доступу: <https://home.kpmg/xx/en/home/media/press-releases/2025/02/global-fintech-investment-2024.html>

8. KPMG. Pulse of FinTech H2'24: Global Analysis of FinTech Funding [Електронний ресурс]. London: KPMG International, 2024. URL: <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/xx/pdf/2024/02/pulse-of-fintech-h2-2024.pdf>

Івасів І.Б.,

д.е.н., проф., професор кафедри банківської справи та страхування,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

ОПЕРАЦІЙНА СТІЙКІСТЬ БАНКІВ: ПРОБЛЕМИ ТА ВИКЛИКИ

З часу світової фінансової кризи та пандемії COVID-19 і, особливо, зараз в період геополітичної нестабільності та відкритого військового вторгнення в Україну, банки стикаються з комплексом взаємопов'язаних проблем: від масового переходу до віддалених послуг до зростання кібератак. Ті, хто вистояв, мали дещо спільне – операційну стійкість. Операційна стійкість – це здатність банку забезпечувати безперебійну роботу, адаптуватися до криз і швидко відновлюватися, зберігаючи довіру клієнтів.

Базельський комітет з банківського нагляду у своїх «Принципах операційної стійкості» [1] наголошує, що банки з розвиненою цифровою інфраструктурою та